

عنوان مقاله:

تحلیلی بر زیبایی و کارکردهای معنایی قفل های مجسمه گونه ایرانی (نمونه ی موردی: قفل چالستر)

محل انتشار:

دو فصلنامه هنرهای صناعی اسلامی، دوره 5، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

حسین ابراهیمی ناغانی - Shahrekord University

کبری رفیعی طاقانکی - University of Shahrekord

خلاصه مقاله:

نیاز به امنیت در ایران مانند سایر نقاط جهان نقش عمده ای در گسترش و ایجاد دکانهای قفل سازی داشته است. با این وجود نیاز به امنیت تنها دلیل قفل سازی در ایران نبوده و قفل یکی از عوامل برآوردن نیازهای معنوی ایرانیان نیز بوده است. قفل از این منظر حاوی مفاهیم رمزی است و چون دفتری که گشوده شود، رازهای نهانی در سینه دارد. اما عامل زیبایی در قفل و نظایر این هنر-صنعت همیشه ارادی و تابع انتخاب نبوده است. بلکه ناشی از تمهید و شگرد هنرمندان ایرانی در گریز از محدودیتها و تحریمهای عمدتا مذهبی و ایدئولوژیک بوده که آزادی هنر را محدود میکرد. اگر منع شده بود برای ساخت مجسمه و شمایل نگاری، ابزارهایی همچون قفل را [که استفاده از آن ناگزیر می نمود] تبدیل به زمینه ای میکرد برای هنرنمایی. اگر در معماری یا جاهای دیگر نمی توانست مجسمه های عظیم بسازد و در جای جای بنا به نمایش بگذارد، از سرستونها و درون کتیبه ها گرفته تا قفل و ... آنها را با شگردهای زیبایی شناسانه با وجوه کاربردی در هم می آمیخت. از دیگر منظر، قفل به تبع درآمیختگی صنعت و زیبایی در ایران زمین، مشحون از بارقه های زیبایی شناسانه ایرانی است. ادغام این ظرائف و هنرورزی ها تا به حدی میرسد که قفل ایرانی همچون مجسمه مینماید. التفات بیشتر ما به قفلهای چالستر در این تحقیق به علت دسترسی بهتر و همچنین ظرافت و زیبایی آن است. قفلهای چالستر از این منظر شهرت جهانی دارند. این قفلها علاوه بر زیبایی و ظرافت، از کارکردهای نمادین نیز بی بهره می باشند. قفلهای مجسمه گونه مورد مطالعه نیز از کتاب قفلهای ایرانی پرویز تناولی تهیه شده است. این پژوهش قصد دارد با تحلیلی بر زیبایی های هنری و کارکردهای رمزی مندرج در قفل های مجسمه گونه ایرانی، مسیر بازساخت بهتر کارکردهای هنری و زیبایی شناسانه هنر-صنعتهای ایرانی خصوصا آنهایی که به لحاظ محدودیتهای ایدئولوژیک برای هنرمند-صنعتگر ایجاد شده بود، را هموار سازد و بر تمهید و شگرد های صنعتی -هنری صنعتگر-هنرمند ایرانی نقبی بزند.

کلمات کلیدی:

locks, sculptural locks, aesthetics, ritual-symbolic function, preparation and industrial-artistic tricks

قفل، قفلهای مجسمه گون، زیبایی شناسی، کارکرد آیینی- رمزی، تمهید و شگردهای صنعتی- هنری.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1835209>

